

Estius d'art i literatura
Palau Ferré i Jaume Ferran

Exposició:
Estius d'art i literatura. Palau Ferré i Jaume Ferran
Del 12 de juny al 26 de setembre de 2021
Museu d'Història de Cambrils

Art Palau Ferré
619 90 77 58
info@palauferre.cat
www.palauferre.cat

@palauferre #palauferre

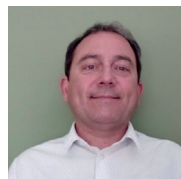
Publicacions de l'Any Palau Ferré – 18
Dipòsit Legal: B 8005 – 2021

Any Palau Ferré 2021.
Commemoració oficial de la Generalitat de Catalunya.

ART I LITERATURA

VORA LA MAR

Gerard Martí
 Director del Museu
 d'Història de Cambrils

Per sorpresa, a meitats del difícil any 2020, el Museu d'Història de Cambrils va rebre la proposta de participar a l'Any Palau Ferré. Coincidint amb el centenari del prestigiós pintor Maties Palau Ferré (Montblanc, 1921-2000), hi havia la convicció que la Generalitat de Catalunya declararia el 2021 com l'any on celebrar la commemoració oficial del seu naixement. Es començava a definir una programació que ens atreia ja que era estesa per tot el territori, no centralitzada. El color, la vida, la positivitat, la bellesa en definitiva que impregna l'obra de Palau Ferré, eren més necessàries que mai en aquells moments posteriors al confinament dur, i ens van empènyer a interessar-nos per la proposta.

D'entrada però, la manca de col·leccions al fons del Museu d'Història de Cambrils de Palau Ferré o el desconeixement d'existència d'obres relacionades amb el municipi, ens desperta la curiositat. Rebre al comissari de l'Any, en Francesc Marco-Palau, era doncs obligat i ens descobreix una relació artística entranyable del pintor amb Cambrils.

Aquesta relació fou possible gràcies al seu amic Jaume Ferran i Camps (Cervera, 1928-Smyrna, 2016). Ferran fou poeta de la generació del 50 amb companys poetes com Carlos Barral, Jaime Gil de Biedma, José Agustín Goytisolo o Gabriel Ferrater, entre d'altres. Es conegueren amb Palau Ferré a Madrid amb qui forjarà una amistat que s'allargarà tota la vida. En els paisatges d'aquesta amistat, hi fou present Cambrils fruit de les estades que la família de Jaume Ferran feia a un apartament de Cambrils que havien comprat. Allí es trobaven per gaudir de l'amistat, de l'art i d'una època de l'any on les bondats del litoral mediterrani són més que reconegudes.

Agraïm doncs a l'organització de l'Any que pensés amb Cambrils i que ara, en aquesta mostra, permeti descobrir a la ciutadania els estius d'art i literatura al nostre municipi, de dues personalitats de la cultura del país amb reconeixement internacional, com són Jaume Ferran i Palau Ferré.

El poeta Jaume Ferran (esquerra), el pintor Maties Palau Ferré (centre) i l'antropòleg nord-americà William Mangin (dreta) que, com Ferran, també era professor de la Universitat de Syracuse, visiten el Reial Monestir de Santa Maria de Poblet per endinsar-se en els referents culturals i paisatgístics de l'artista coincidint amb les vacances universitàries de l'estiu. Fotografia: Arxiu familiar de Jaume Ferran.

Rosa de les Neus Marco-Palau
Doctora en Comunicació i
besneboda de Palau Ferré

Francesc Marco-Palau
Doctor en Història i
besnebot de Palau Ferré

SOBRETAULES D'ESTIU

El poeta Jaume Ferran (Cervera, 1928 – Smyrna, 2016) va ser un dels grans amics del pintor, escultor i ceramista Maties Palau Ferré (Montblanc, 1921-2000), de qui aquest 2021 commemorarem el centenari del seu naixement.

Ambdós es van conèixer l'any 1957, en una exposició de Palau Ferré a l'Ateneo de Madrid, on estableixen una bona amistat. Aviat, Palau Ferré farà el pas a París, on connectarà amb els corrents internacionals de l'art, i Jaume Ferran -poeta de la Generació de Mig Segle- s'instal·larà als Estats Units, on serà professor de literatura de la Universitat de Syracuse.

Als estius, quan Jaume Ferran i la seva família venien a passar les vacances acadèmiques a Catalunya, es retrobaven amb Palau Ferré a Cervera, Montblanc o Cambrils, on els Ferran tenen un apartament per a gaudir de la Costa Daurada.

Al llarg de les seves vides, ambdós comparteixen projectes culturals: Palau Ferré retrata l'esposa de Jaume Ferran -Carmen Rodríguez de Velasco- i el poeta dedica al seu amic cubista, pròlegs, poemes i articles a *El Correo Catalán*, un dels principals diaris de l'època.

Una història d'art, literatura i amistat que cal recordar aquest 2021, en el marc de l'Any Palau Ferré, la commemoració oficial del centenari de l'artista.

L'apartament de Cambrils

Que la família Ferran acabés estiuejant a Cambrils i, per tant, que aquesta fos la població de les sobretaules amb el pintor Palau Ferré, va ser fruit de tot un seguit de casualitats.

El fet és que en un dels seus retorns a Catalunya, Jaume Ferran va saber que el Corvair que havia deixat en un garatge de Barcelona havia tancat per problemes del gerent i que el banc que havia intervingut el pàrquing s'havia quedat el cotxe. Com a compensació van oferir-li que considerés l'automòbil com la primera entrada per a la compra d'un apartament a Cambrils. I així ho van fer.

El record dels estius

Tal com explica Jaume Ferran al llarg dels tres volums de les seves memòries, el de Cambrils "rodejat de camps i amb platja tota per a ells", va arribar a ser el seu refugi preferit, quan arribaven les vacances.

És a Cambrils on Palau Ferré els visitaria sovint i tindrien lloc les llargues sobretaules. En altres ocasions, serien els Ferran qui, anant de Cervera a Cambrils, farien parada a Montblanc, per conèixer les darreres novetats del seu amic pintor, tot apropant-se al Monestir de Poblet.

Excursions i converses

A Cambrils, en paraules de Ferran "vam gaudir d'alguns dels millors estius de la nostra vida", ja fos llegint a la terrassa, passejant a l'horabaixa davant del moll ple de barques de pescadors, o rebent visites d'amistats.

Des de la ciutat marinera, la família Ferran aprofitava els dies per recórrer les comarques tarragonines. S'emparaven a la Serra de Prades, fins al cim d'Escornalbou, al castell monestir del qual Palau Ferré va fer la seva darrera exposició; conversaven entre els plàtans orientals de la riba del llac-estany del parc Samà; o s'apropaven al Monestir de Poblet, acompanyats del pintor cubista.

"Nosaltres, que veníem de l'ombra de l'Amèrica del nord-est, a Cambrils hi trobàvem, un dia i un altre, la gloriosa calor del mediterrani, que ens rodejava amb el seu nimbe".

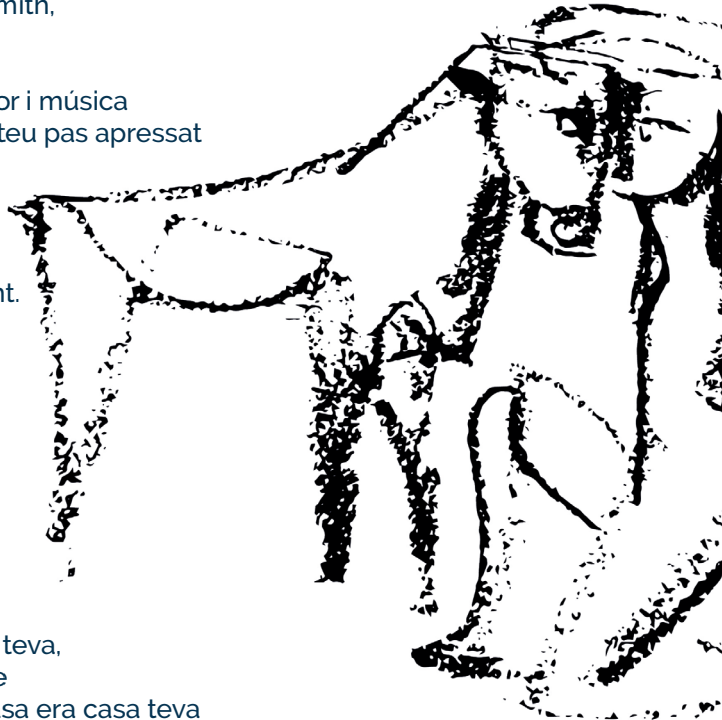
Maties, el pintor

Poema de Jaume Ferran
dedicat al pintor Palau Ferré.
Agost de 1967

Amb paraules de Hindemith,
és a dir
amb estricta
correspondència de color i música
vaig voler un dia fixar el teu pas apressat
pel Madrid de la nostra
joventut.

Però en elles
encara no hi eres present.
Diversos anys
més tard
i a la tornada
d'algun viatge ultramarí,
vaig anar
a buscar-te al bressol
del teu món,
a Montblanc,
la teva ciutat amagada.

Vaig preguntar per casa teva,
però vaig saber de sobte
que a Montblanc tota casa era casa teva
però
ja havia preguntat.

Em van dir
que allà al final del poble
quan gires
cap a l'eternitat,
et trobaria...

Aixecaves casa teva
en un jardí de càntirs pintats
que donaven fe de la teva presència
i he tornat a repetir,
amb paraules de Hindemith,
és a dir,
amb estricta
correspondència de música i color
el títol,
que un dia
al Madrid de la nostra
joventut et va atorgar,
que és el que va amb lúcida
voluntat d'homenatge
presidint aquestes línies
que voldrien tenir
la secreta harmonia,
que ordena els teus colors,
a anomenar-te,
avui com abans,
Maties, el pintor.

Fragment de l'esbós de l'obra
encarregada per la Universitat de
Syracuse a Maties Palau Ferré
l'any 1971.

Maties Palau Ferré

(Montblanc, 1921-2000)
Pintor, escultor i ceramista.

Format a l'Escola Superior de Belles Arts Sant Jordi de Barcelona, Palau Ferré va ser un artista molt influït pel cubisme picassà, per la Barcelona dels Salons d'Octubre i pels anys viscuts a París, a la dècada dels cinquanta i els seixanta. També va exposar als Estats Units.

Vinculat als valors de la pau, la llibertat i la solidaritat va col·laborar amb diverses ONG i va donar suport a projectes socials i culturals. Conegut com "el pintor que cremava els seus quadres", és un dels artistes més singulars de l'art català del segle XX. El 2021 se'n celebra el centenari. Commemoració oficial de la Generalitat de Catalunya.

Jaume Ferran

(Cervera, 1928 - Smyrna, 2016)

Escriptor, poeta i professor de literatura.

Format a Barcelona i a Madrid, on va treballar amb Eugeni d'Ors, Jaume Ferran va desenvolupar la seva trajectòria professional als Estats Units, com a professor de la Universitat de Colgate i de la Universitat de Syracuse.

Com a poeta, és un autor que pertany a la Generació del 50, amb Alfons Costafreda, José Agustín Goytisolo o Carlos Barral.

Recentment es va publicar un llibre autobiogràfic pòstum *El cercle daurat* (2020), que complementa dos volums memorialistes que Jaume Ferran havia publicat anteriorment: *Memòries de Ponent* (2001) i *Diari de tardor* (2008).

100

Maties
Palau Ferré